

The "Half Passuk"- Allowed, Forbidden or Tolerated?/Yehoshua Grunstein

Source

מסכת מגילה דף כא עמוד ב-כ"ב עמוד א'- בעא מיניה עולא בר רב מרבא: פרשת ראש חודש כיצד קורין אותה? ... ניקרי תרי תלתא תלתא פסוקין - פשו להו תרי, ואין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקין! ניקרי ארבעה ארבעה= פשו להו שבעה... רב אמר: **דולג**, [כ"ז-הלאשון קורא שלשה פסוקים, והשני מתחיל בפסוק שסיים בו הלאשון, והשנים עמו=הרי שלשה, ומשום "אין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקים"= ליכא, משום ללא אפסק.], ושמואל אמר: פוסק [כ"ז]- מפסיק הפסוק לשנים; לאשון קורא שני פסוקים וחלי, ולוי משלים חלי אותו הפסוק שקרא הכהן עם שנים הגותלים]. "רב אמר דולג"= מאי טעמא לא אמר "פוסק"? קסבר: **כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן ליה**. ושמואל אמר: פסקינן ליה. והא אמר רבי חנניא קרא: צער גדול היה לי אצל רבי חנינא הגדול, ולא התיר לי לפסוק אלא לתינוקות של בית רבן, הואיל ולהתלמד עשויין? התם טעמא מאי? - משום דלא אפשר, **הכא נמי - לא אפשר**. ושמואל אמר פוסק, מאי טעמא לא אמר דולג? - גזירה משום הנכנסין ומשום היוצאין.

מסכת ברכות דף י"ב עמוד ב - בקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע. ומפני מה לא קבעוה? משום טורח צבור. מאי טעמא? אילימא משום דכתיב בה: "א-ל מציאם ממצרים"= לימא פרשת רבית ופרשת משקלות דכתיב בהן יציאת מצרים! - אלא אמר רבי יוסי בר אבין: משום דכתיב בה האי קרא: "כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו." ולימא האי פסוקא ותו לא! גמירי: כל פרשה דפסקה משה רבינו - פסקינן, דלא פסקה משה רבינו - לא פסקינן.

B] Custom =OPPISITE?

מגן אברהם [אוי"ח נ"א/ט]-תמהתני על שנהגו ביום המילה שאומר המוהל "וכרות", ומחלק קצת פסוקים, דהא אמרי' ... כל פי דלא פסקי משה באורייתא לא פסקי.... **הרוקח** [ס"ו ש"יט] כתב; תמה אחי ר' יחזקיה על שחולקים פי "יהללו את שם" כשמכניסים הס"ת, וכן פסוק "וקרא זה אל זה ואמר", ונתן שם טעם לדבר ע"ש. וצ"ע; מני"ל לחלק מאחר דבגמרא מפורש לאיסור?...

"יום השישי ויכולו...."		
הרמ"א [אורח חיים הלכות שבת סימן רע"א]- ונוהגים לישב אף בשעה שאומר "ויכלו", רק כשמתחילין עומדין קצת לכבוד השם כי מתחילין יום הששי ויכלו השמים ונרמז השם בר"ת.	סדר ר' עמרם גאון - אומר "ויכלו" כל הפרשה, ומברך בורא פרי הגפן אם יש לו יין ואח"כ מברך על היום....	
לבוש [אוי"ח רע"א/ג]- שמעתי שיתחיל בלחש לומר ויהי ערב ויהי בוקר ואח"כ יתחיל בקול רם יום השישי ויכלו השמים וגו', שהוא ר"ת השם של ארבע.	ספר הרוקח [נ"ב]- ומקדש "ויכלו השמים וכו'" עד אשר ברא אלהים לעשות, פרי הגפן אשר קדשנו....	
וביום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' לפיכך יפארו ויברכו....	...על כן ברך ה' את יום השבת	...נשא עוון ופשע וחטאה ונקה....
ומצאת את לבבו נאמן לפניך וכרות עמו הברית	יהללו את שם ה'...הודו על ארץ ושמיים	...על פי ה' ביד משה
בסערות תימן....ה' צבאות יגן עליהם כן תגן על עמך ישראל	וקרא זה אל זה ואמר קדוש....	אנא ה' הושיעה נא...הצליחה נא

Answers/Excuses

<u>"No way!"</u>	<u>"No Choice"</u>	<u>Beginning versus middle</u>	<u>Passuk as a means</u>	<u>Torah Said So</u>	
<p><u>ספר עיון תפילה לר' אברהם קראכמל-</u> ודעתי הקלה אומרת לי כי בימי קדם אין הכי נמי שהתחילו את הקידוש מתחלת הפסוק; "וירא אלהים את כל אשר עשה"....ועל פי זה אני חושב להבין דברי הפייטן בזמרות ליל שבת, בפיוט "כל מקדש שביעי"; "טהורים יירשוה ויקדשוה במאמר כל אשר עשה"...ולפי שבמיו התחיל נוסח הקדוש מתחלת במקרא וירא אלהים...ולכן אמר "טהורים" [אלו ישראל שהם טהורים] יירשוה [יורשים את השבת...] נפש הרב לרב הרשלה שכטר [עמי קנייט]- ורבנו סיפר שפעם אמר לו ת"ח איזה סברא להתיר בזה דבגמ' מגילה [כ"ב]. מבואר דלצורך גדול יש להתיר איסור זה וה"נ בליל שבת איכא צורך גדול....ורבנו צחק מזה, ומאוד לא היה ניחא לי בסברא זו. וע"כ אמר שדרכו היה להקפיד לומר בלחש מתחילת הפסוק...[ועיין ספר אורחות חיים לסי' רע"א או ח'] שם [עמי קמ"ב]- בשעת הגבהת הספר נוהגים לומר וזאת התורה....שעפ"י ד' ביד משה זה רק חצי פסוק....ורבנו אמר שהוא נזהר בזה שלא לומר כמנהג העולם "מפנינו הרב" [עמי כ"ז]-...ואם נתפוס שדין זה נוהג אף בנביאים וכתובים, צ"ע היאך מפסיקים ביום המילה באמצע הפסוקים "יזכרות עמו הברית." ומנהג בישיבת רמב"ם תמיד היה (על פי רבנו) שהשליח ציבור כשהגיע לסוף ויברך דוד לא היה אומר "ומצאת את לבבו נאמן לפניך" בקול רם, אלא היה ממתין עד שהגיע לפסוק ואת רודפיהם....</p>	<p>שו"ת חתם סופר [או"ח י]-... ואמרתי לישב המנהג, כי ברצונם להתחיל "יום הששי" מפני צירוף שם הוי' שבראשי תיבות... ולא נכון להתחיל יום הששי שאין בו משמעות של כלום... וע"כ לצרוף ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. מה תאמר? היה להתחיל תחילת הקרא "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד?" לא נכון להתחיל בליל ש"ק בזה מפני דרשות חז"ל; "טוב מאוד" = זה המות [ע"י ב"ר סוף פרשה ט] והשתא דלא אפשר באופן אחר שרי למפסק קרא, כנלע"ד לישב המנהג.</p>	<p>מנהגי ישראל [הרב שפרבר עמי ב/קס"ב] בשם... ר' ראובן מרגליות בספרו "נפש חיה"...אם מתחיל לומר פסוק, צריך לגמור אותו ולא להפסיק באמצע אבל להתחיל מותר גם באמצע פסוק...כאשר שנינו בבכורים [גו;] "עודה על כתפו קורא מ"הגדתי היום לה' אלהיך" עד שגומר כל הפרשה וכו', והרי אמצע הכתוב... וכן בברכות כ"ח: רי"א ההולך במקום סכנה מתפלל תפלה קצרה ואומר "הושע ה' את עמך את שארית ישראל" והרי זה החצי השני ממקרא מלא בירמיה....</p>	<p>ערוך השולחן [או"ח רפ"ט]- ויש שמתחילין "על כן ברך" אם כי הוא באמצע הפסוק, דאין כוונתן להפסוק, אלא להקדים דברים. שו"ת מהר"ם שיק [או"ח קכ"ד]-... דווקא אם רוצה לומר הקרא בדיוק משום איזה חיוב או דרשא... דמה שאנו מסיימים "ע"כ ברך"...הוא רק להודיע ולפרסם שדי ברך את יום השבת קודש מששת ימי בראשית...והוא כמו קריאה והכרזה להתעורר את עצמו ואת השומעים למען ישמרו ג"כ קדושת השבת... שו"ת המהרש"ם [ג/שניט]- דכמו דברך תפלה שרי כמ"ש המג"א סי' רפ"ב, ה"נ דרך שבח דגם זה בכלל תפלה כמ"ש כה"ג הבי"י. מגן אברהם, [הקדמה לרפ"ב]-... כיון דקור' אותם דרך תחנה ובקשה שרי, כמ"ש סי' מ"ט בטור ע"ש, ועמ"ש סי' תכ"ב/ד:</p>	<p>שו"ת חתם סופר [שם]... שבספר ד"הדרתם מגן גבורים" [סי' נ"א סק"ג] מדבר מענין זה, ושם נאמר דהיכא דאיכא אתנחתא או זקף קטן שפיר דמי. ואמרתי "ניתי ספר ונחזי", ומצאנו כי כן בשם קטניתא בנו של מחבר סי' יכין ובוועז אשר לא ראיתיו עד הנה:</p>	<p>מגן אברהם [נ"א/ט]- דאמרי' בסוטה פ"ה; משה אמר "אשירה לה' ", והם אמרו "אשירה לה' ". א"כ מתחלה נאמרה פסקי פסקי, לכן אגן נמי אמרי' אותה כך.</p> <p>ק"ל... מפי "הקורא את המגילה [כ"ב]... ואי ס"ד אתנחתא הוה פסיק, לא הוה מקשה מידי ואין מקום לדבר זה, וכל שהאריכו מכ"ת בהמצאה זו לפע"ד אינו נכון.</p>

